

Slimību profilakses un kontroles centrs

Duntes iela 22, K-5, Rīga, LV-1005, tālr. 67501590, fakss 67501591, e-pasts pasts@spkc.gov.lv

EPIDEMIOLOĢIJAS BIĻETENS

Nr. 8 (1612)

2019. gada 20. februārī

Pārskats par akūtu augšējo elpceļu infekciju (AAEI) un gripas¹ izplatību 2019. gada 7. nedēļā Latvijā

2019. gada 7. nedēļā vēršanās monitoringā iesaistītajās ambulatorajās ārstniecības iestādēs (informācija saņemta no 66 ģimenes ārstu praksēm) gripas gadījumos salīdzinājumā ar iepriekšējās nedēļas vidējo rādītāju samazinājusies par 25,8%, vidēji reģistrēti 269,4 gripas gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem (6. nedēļā – 363,0 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem).

Pacientu vēršanās pie ārsta ar AAEI, gripu un pneimoniju vidēji uz 100 000 iedzīvotājiem²

	Vecuma grupas	03.ned.	04.ned.	05.ned.	06.ned.	07.ned.	Salīdzinot ar iepriekšējo nedēļu (%)
AAEI	Vidēji	1340,5	1283,1	1421,6	1401,3	1352,6	-3,5
	0-4	5451,7	5944,3	5959,4	5387,5	5529,1	2,6
	5-14	3909,6	3881,6	4542,5	4496,0	3882,4	-13,6
	15-64	807,8	724,2	838,0	845,1	795,4	-5,9
	65 un >	484,2	330,4	320,7	398,4	504,7	26,7
Gripa	Vidēji	169,1	298,4	362,1	363,0	269,4	-25,8
	0-4	424,2	556,8	722,3	948,1	460,8	-51,4
	5-14	378,3	791,2	884,3	735,4	407,6	-44,6
	15-64	152,3	258,9	315,9	305,9	246,1	-19,5
	65 un >	35,3	92,3	131,2	174,9	210,3	20,2
Pneimonija	Vidēji	66,7	63,7	74,8	78,5	57,6	-26,7
	0-4	220,0	210,7	255,8	105,3	138,2	31,2
	5-14	126,1	121,0	186,2	158,2	97,1	-38,7
	15-64	56,7	45,5	49,8	55,5	51,0	-8,0
	65 un >	20,2	48,6	43,7	106,9	31,5	-70,5

Vēršanās ambulatorajās iestādēs AAEI gadījumos salīdzinājumā ar iepriekšējās nedēļas vidējo rādītāju nedaudz samazinājusies (par 3,5%), vidēji reģistrēti 1352,6 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem (6. nedēļā – 1401,3 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem).

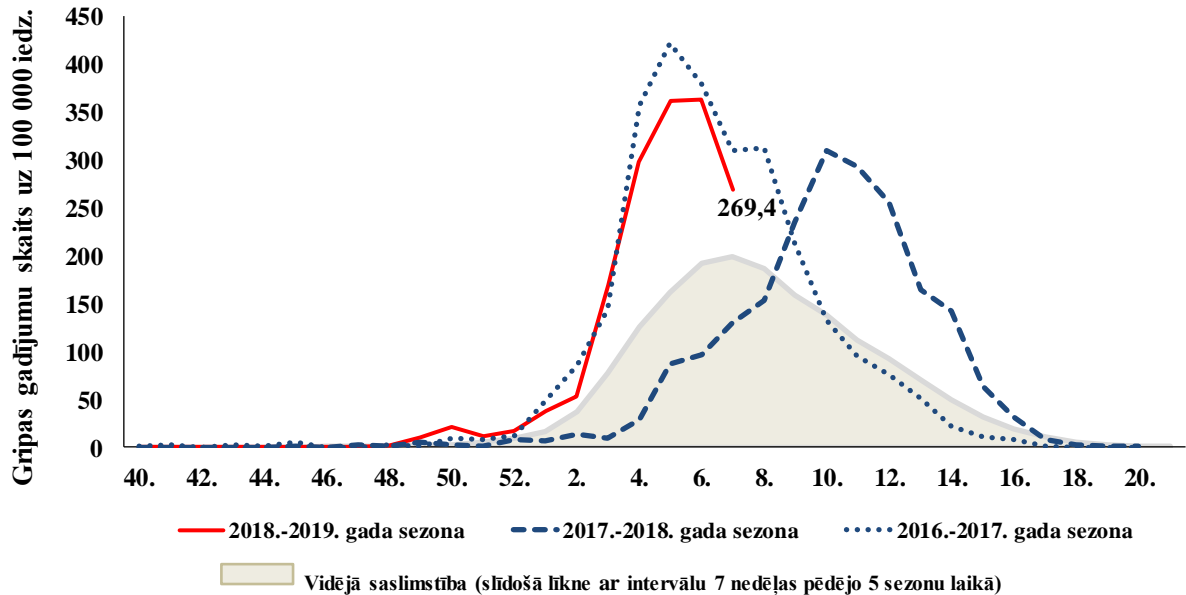
Vēršanās ambulatorajās iestādēs pneimoniju gadījumos salīdzinājumā ar iepriekšējās nedēļas vidējo rādītāju samazinājusies par 26,7%, vidēji reģistrēti 57,6 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem (6. nedēļā – 78,5 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem).

¹ Klīniskie gripas gadījumi monitoringā iekļautajās ģimenes ārstu praksēs

² Saslimstības līmenis, vai vēršanās pēc medicīniskās palīdzības nedēļas laikā, tiek aprēķināta pamatojoties uz pacientu skaitu, kas pirmo reizi sakarā ar patreizējo saslimšanas epizodi vērsušies pie ģimenes ārsta.

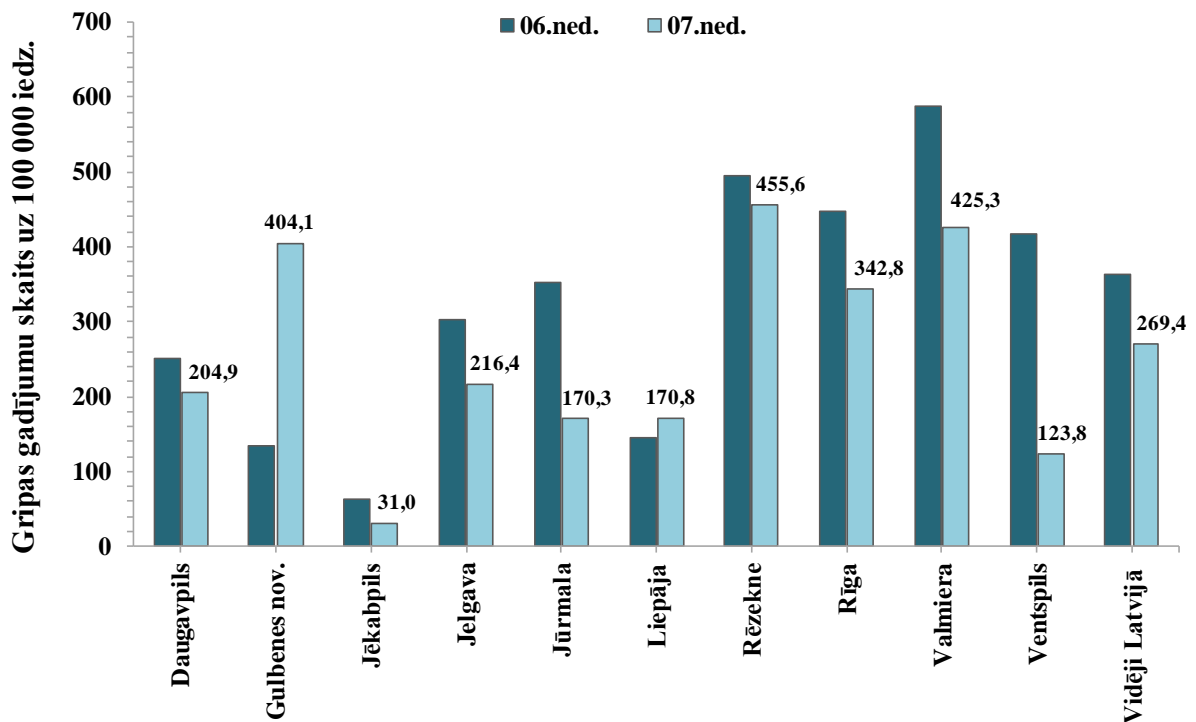
Vēršanās ambulatorajās iestādēs gripas gadījumos 2018.–2019. gada sezonā salīdzinājumā ar iepriekšējām sezonām un pēdējo piecu gadu vidējiem rādītājiem

2019. gada 7. nedēļā vēršanās ambulatorajās ārstniecības iestādēs gripas gadījumos salīdzinājumā ar iepriekšējās sezonas attiecīgo laika periodu bijusi divas reizes augstāka – 269,4 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem (2018. gada 7. nedēļā – 130,3 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem).

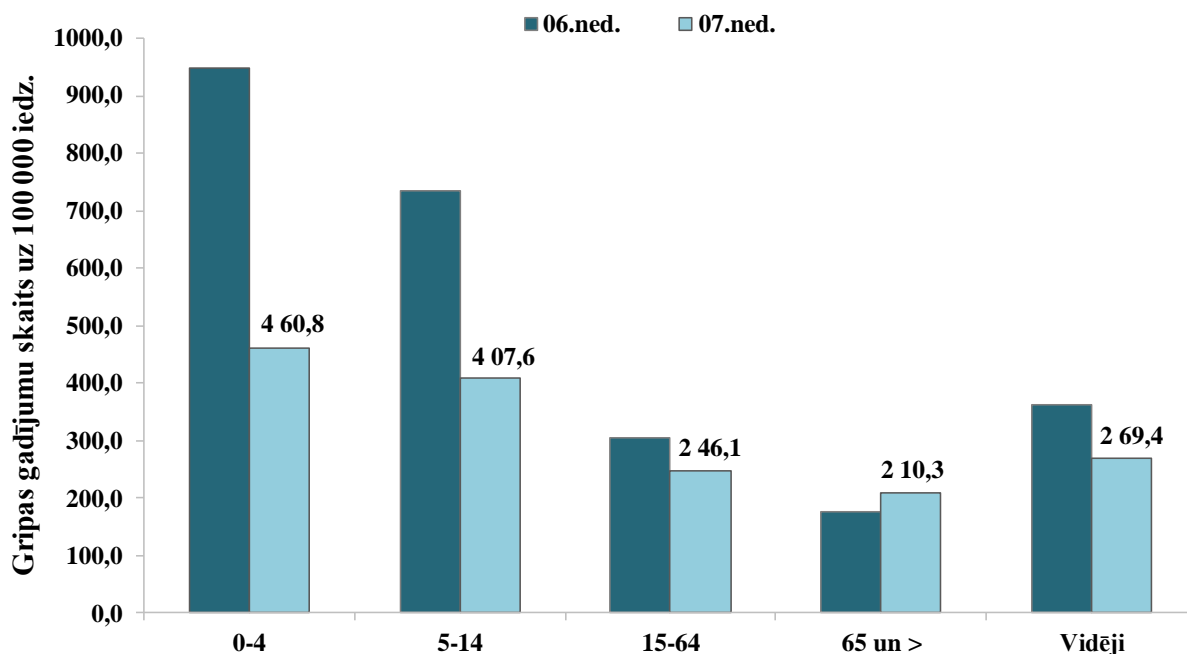
Gripa atsevišķās monitoringa teritorijās

2019. gada 7. nedēļā gripas klīniskie gadījumi bija reģistrēti visās 10 monitoringā iekļautajās teritorijās. Visās teritorijās, izņemot Jēkabpili, gripas intensitāte bijusi augstāka par 100 gadījumiem uz 100 000 iedzīvotājiem. Visaugstākā gripas intensitāte reģistrēta Rēzeknē, Valmierā un Gulbenes novadā.

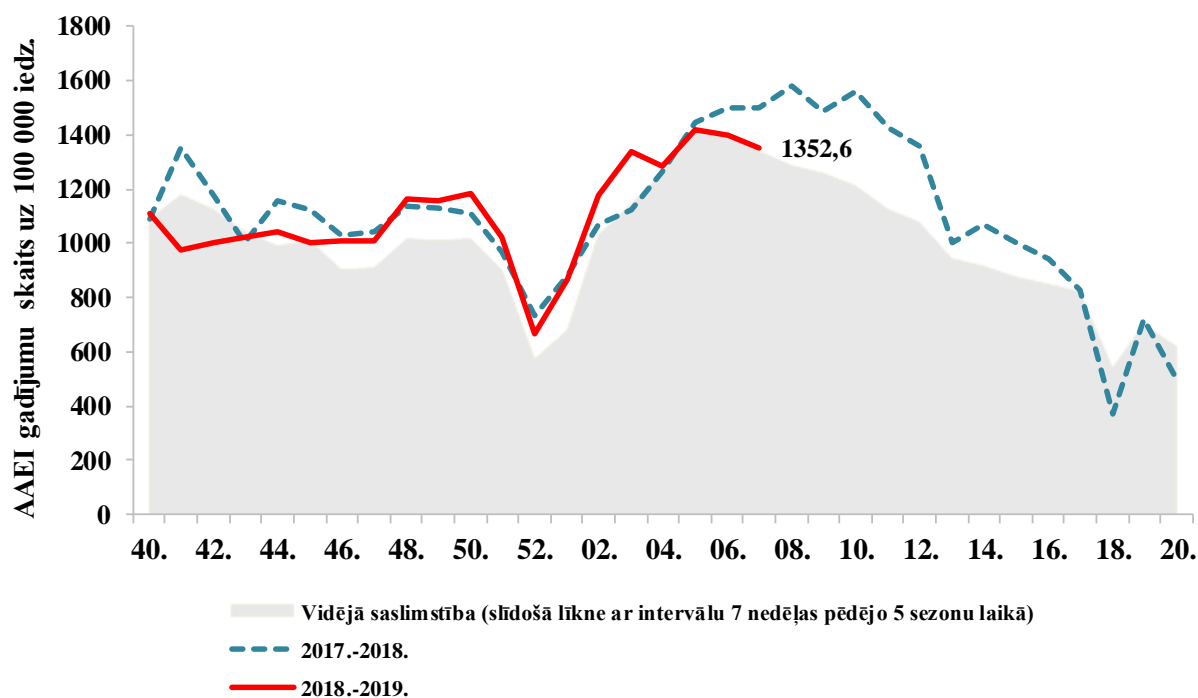
Gripa atsevišķās vecuma grupās

Visaugstākā gripas intensitāte reģistrēta bērniem 0–4 gadu vecuma grupā (460,8 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem) un 5–14 gadu vecuma grupā (407,6 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem). Salīdzinājumā ar iepriekšējo nedēļu saslimstība ar gripu palielinājusies 65 un > gadu vecuma grupā.

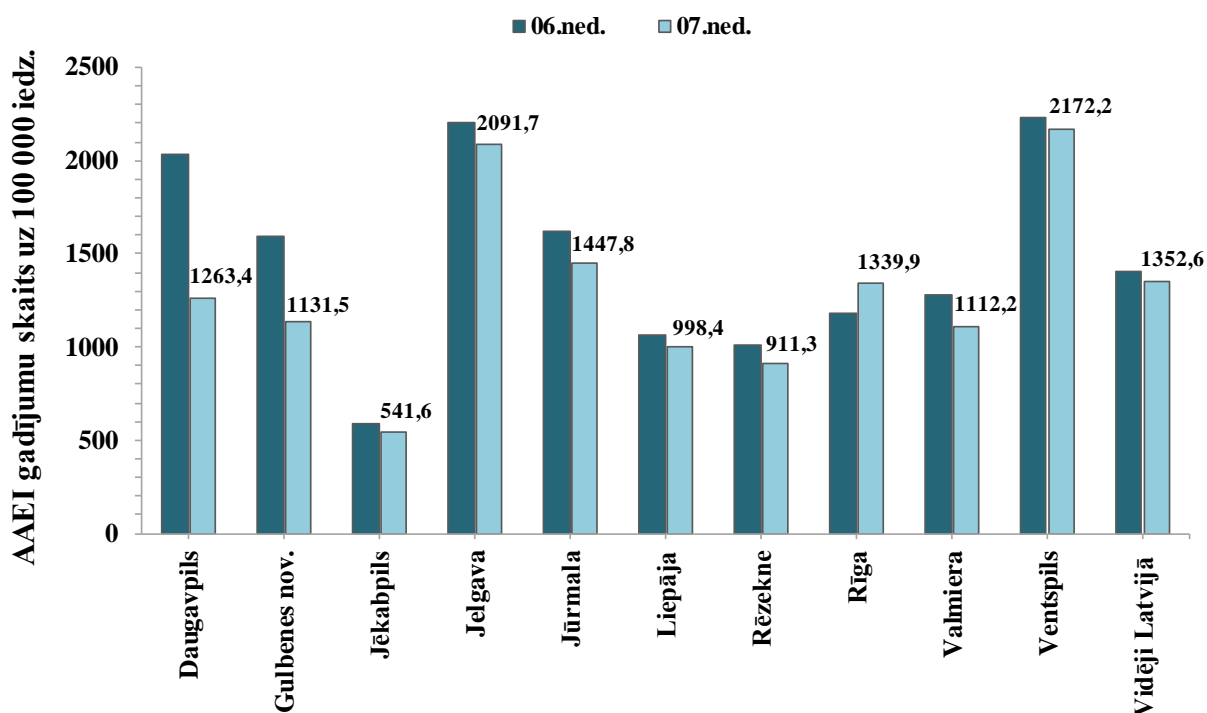
Vēršanās AA EI gadījumos ambulatorajās iestādēs 2018.–2019. gada sezonā salīdzinājumā ar iepriekšējo sezonu un piecu gadu vidējiem rādītājiem

2019. gada 7. nedēļā pacientu vēršanās ambulatorajās ārstniecības iestādēs AA EI gadījumos bijusi zemāka nekā iepriekšējās 2017.–2018. gada sezonas 7. nedēļā.

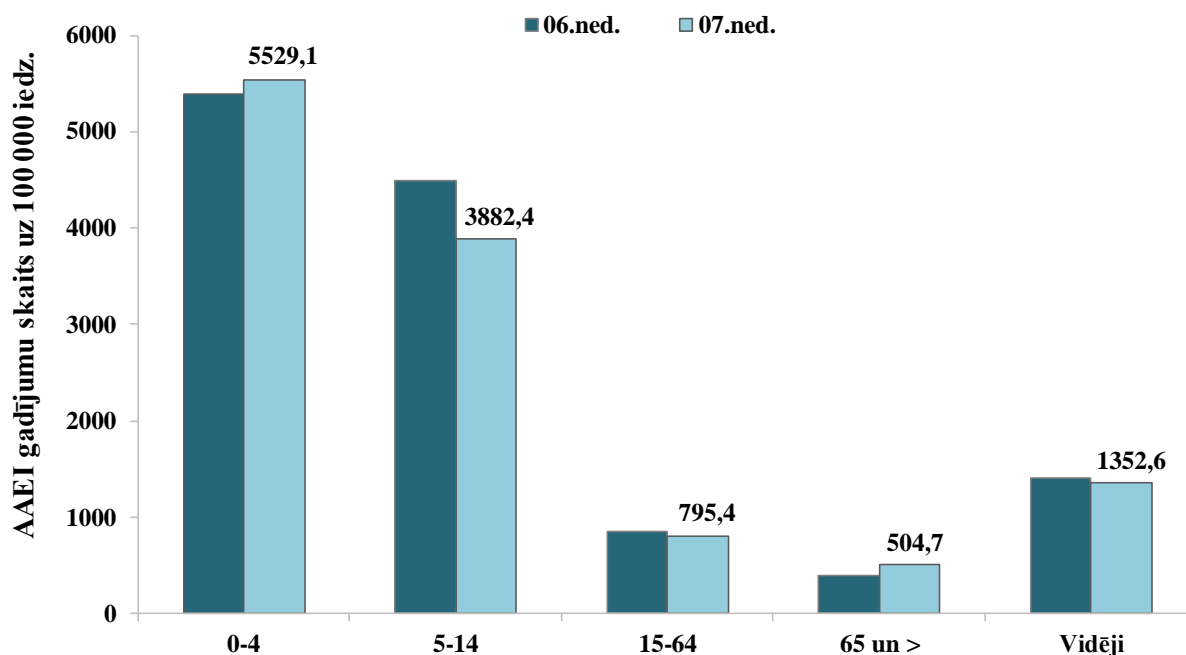
AAEI atsevišķās monitoringa teritorijās

Augstāka par vidējo saslimstība ar AAEI 2019. gada 7. nedēļā tika reģistrēta trijās administratīvajās teritorijās: Ventspilī, Jelgavā un Jūrmalā. Salīdzinājumā ar iepriekšējo nedēļu saslimstība ar AAEI palielinājusies Rīgā.

AAEI atsevišķās vecuma grupās

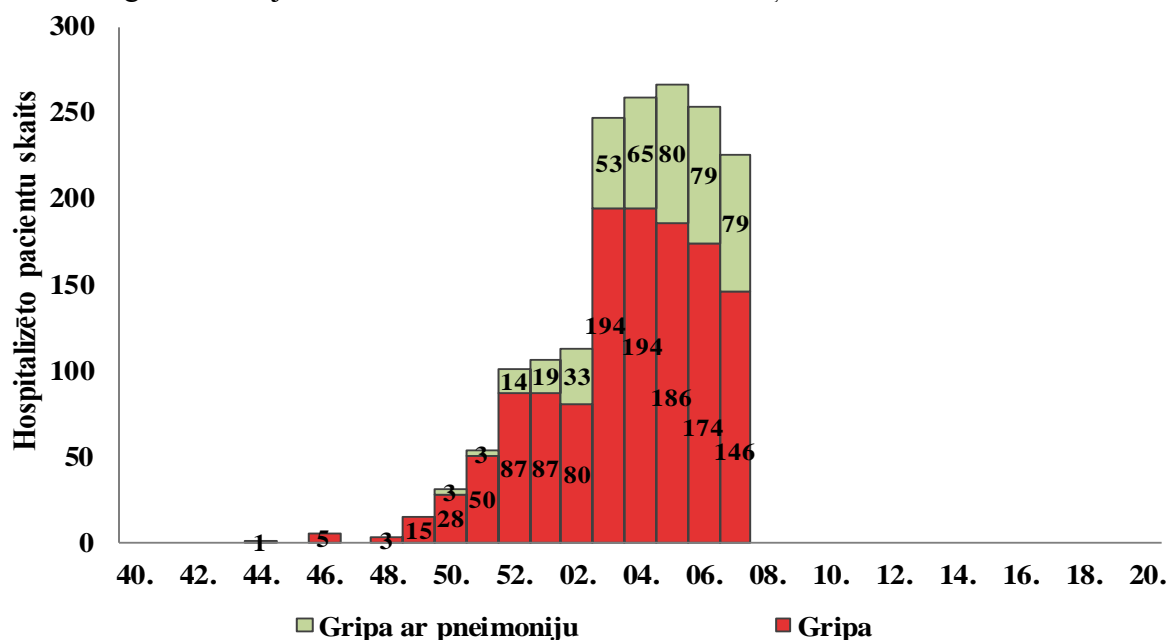
Visaugstākā saslimstība ar AAEI tika reģistrēta bērniem 0–4 gadu vecuma grupā (5529,1 gadījums uz 100 000 iedzīvotājiem) un 5–14 gadu vecuma grupā (3882,4 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem). Salīdzinājumā ar iepriekšējo nedēļu saslimstība ar AAEI palielinājusies bērniem 0–4 gadu vecuma grupā un pieaugušajiem 65 un > gadu vecuma grupā.

Par stacionētiem pacientiem gripas un gripas izraisītas pneimonijas gadījumos

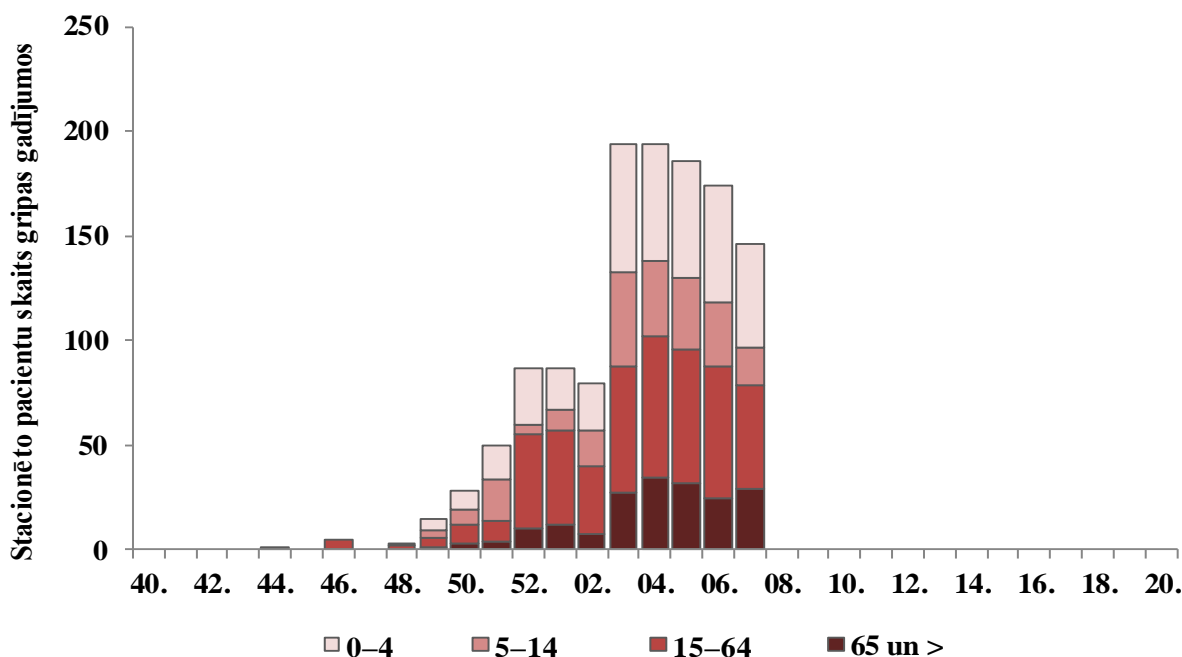
2019. gada 7. nedēļā no slimnīcām, kas piedalās gripas monitoringā, saņemta informācija par 225 (6. nedēļā – 253) stacionētiem pacientiem ar aizdomām par gripas infekciju: 146 (64,9%) pacienti hospitalizēti ar diagnozi *gripa* un 79 (35,1%) pacienti ar diagnozi *gripas izraisīta pneimonija*.

Pacienti ar diagnozi *gripa* vai *gripas izraisīta pneimonija* bija hospitalizēti visās monitoringā iesaistītajās stacionārās ārstniecības iestādēs, izņemot Jūrmalas slimnīcu.

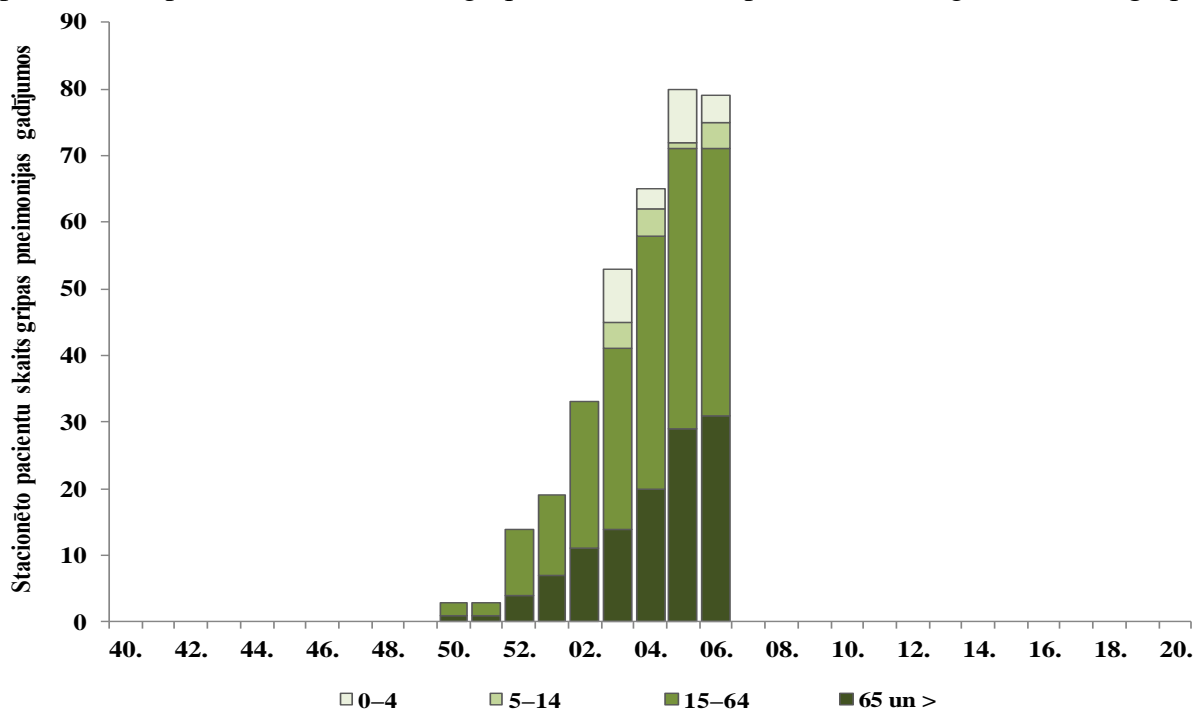

Stacionētie pacienti gripas gadījumos pa nedēļām un pa vecuma grupām

No 146 stacionētiem pacientiem ar diagnozi *gripa* 50 (34,2%) pacienti bija 15–64 gadu vecuma grupā, 49 (33,6%) pacienti – 0–4 gadu vecuma grupā, 29 (19,9%) pacienti – 65 un > gadu vecuma grupā un 18 (12,3%) pacienti – 5–14 gadu vecuma grupā.

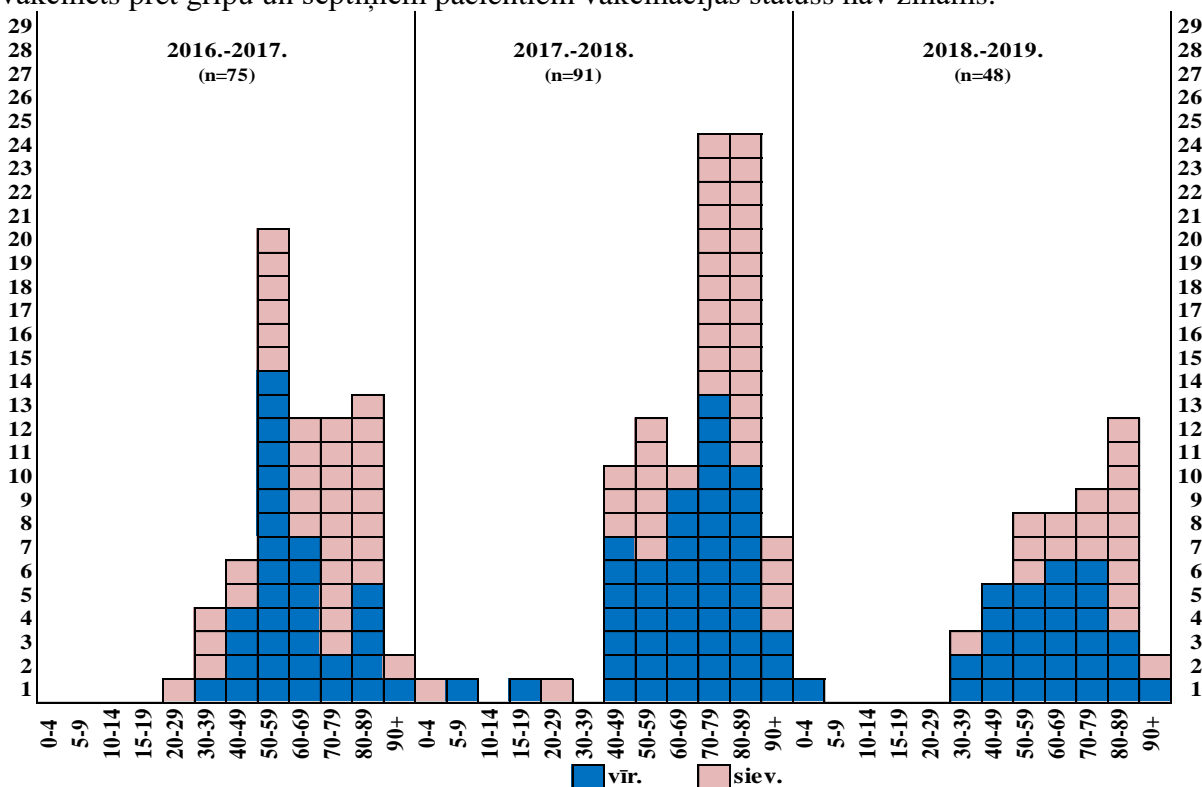

No 79 stacionētiem pacientiem ar diagnozi *gripas izraisīta pneimonija* 50 (63,3%) pacienti bija 15–64 gadu vecuma grupā, 20 (25,3%) pacienti – 65 un > gadu vecuma grupā, pieci (6,3%) pacienti – 0–4 vecuma grupā un četri (5,1%) pacienti – 5–14 gadu vecuma grupā.

Par letāliem gadījumiem

Kopš sezonas sākuma līdz 2019. gada 7. nedēļai (ieskaitot) bija saņemti 48 paziņojumi par letālo iznākumu pacientiem, kuriem diagnosticēta gripa, no tiem 46 pacientiem laboratoriski bija apstiprināta *A tipa* gripa un diviem pacientiem gripa bija noteikta klīniski. Vidējais pacientu vecums – 65 gadi. Gandrīz visiem pacientiem bija viena vai vairākas hroniskas saslimšanas. No visiem reģistrētajiem nāves gadījumiem 41 pacients nebija vakcinēts pret gripu un septiņiem pacientiem vakcinācijas statuss nav zināms.

Vispārējās izglītības iestāžu apmeklējums

2019. gada 7. nedēļā (ceturtdien) vispārējās izglītības iestāžu apmeklējums salīdzinājumā ar iepriekšējās nedēļas vidējo rādītāju palielinājies par 2,9%, vidēji skolas apmeklēja 87,8% skolēnu. Viszemākais skolu apmeklējums reģistrēts Jelgavā (75,6%) un Valmierā (77,5%).

Monitoringa pilsētas /nedēļas	Apmeklējumu īpatsvars no reģistrēto skolēnu skaita (%)										
	Daugavpils	Gulbenes novads	Jelgava	Jēkabpils	Jūrmala	Liepāja	Rēzekne	Rīga	Valmiera	Ventspils	Vidēji
03.	92,1	89,7	93,9	92,8	83,4	94,1	96,5	89,4	89,2	90,0	90,8
04.	90,6	91,1	90,1	87,7	71,2	91,8	82,1	84,8	87,8	88,9	87,4
05.	85,0	84,8	84,1	87,7	80,4	91,1	63,6	83,0	87,8	88,1	84,9
06.	81,5	81,3	89,4	81,3	75,1	88,1	84,0	83,1	89,1	89,3	84,9
07.	88,8	89,5	75,6	89,8	87,7	92,0	93,9	86,9	77,5*	89,3	87,8
Salīdzinājumā ar 6. nedēļu (±)	7,3	8,3	-13,9	8,5	12,7	3,9	9,9	3,8	-11,5	0,0	2,9

*1. klases skolēniem bija brīvlaiks

Pirmsskolas izglītības iestāžu apmeklējums

2019. gada 7. nedēļā (ceturtdien) pirmsskolas izglītības iestāžu apmeklējums salīdzinājumā ar iepriekšējās nedēļas vidējo rādītāju palielinājies par 5,2%, vidēji bērnudārzus apmeklēja 69,4% bērnu. Viszemākais izglītības iestāžu apmeklējums reģistrēts Liepājā (63,1%).

Monitoringa pilsētas /nedēļas	Apmeklējumu īpatsvars no reģistrēto pirmsskolēnu skaita (%)										
	Daugavpils	Gulbenes novads	Jelgava	Jēkabpils	Jūrmala	Liepāja	Rēzekne	Rīga	Valmiera	Ventspils	Vidēji
03.	76,6	81,3	70,6	72,0	76,0	78,2	74,6	72,8	86,7	72,9	74,3
04.	68,3	79,7	47,3	62,7	62,0	73,3	63,2	58,2	71,7	67,3	63,3
05.	58,6	83,6	55,9	58,0	53,8	65,9	66,9	61,6	71,7	62,2	61,9
06.	60,2	82,0	73,5	61,1	68,7	66,5	74,6	61,6	70,8	63,4	64,3
07.	66,9	84,4	71,4	71,3	70,1	63,1	72,8	69,4	68,3	70,3	69,4
Salīdzinājumā ar 6. nedēļu (±)	6,7	2,3	-2,0	10,2	1,4	-3,5	-1,8	7,7	-2,5	6,9	5,2

Respiratoro vīrusu cirkulācija

2019. gada 7. nedēļā SIA „Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīca” (RAKUS) Nacionālā mikrobioloģijas references laboratorijā (NRL) tika izmeklēti 462 (6. nedēļā – 539) personu klīniskie paraugi, no tiem 146 (31,6%) paraugos noteikti *A tipa* gripas vīrusi (6. nedēļā – 224 jeb 41,6%).

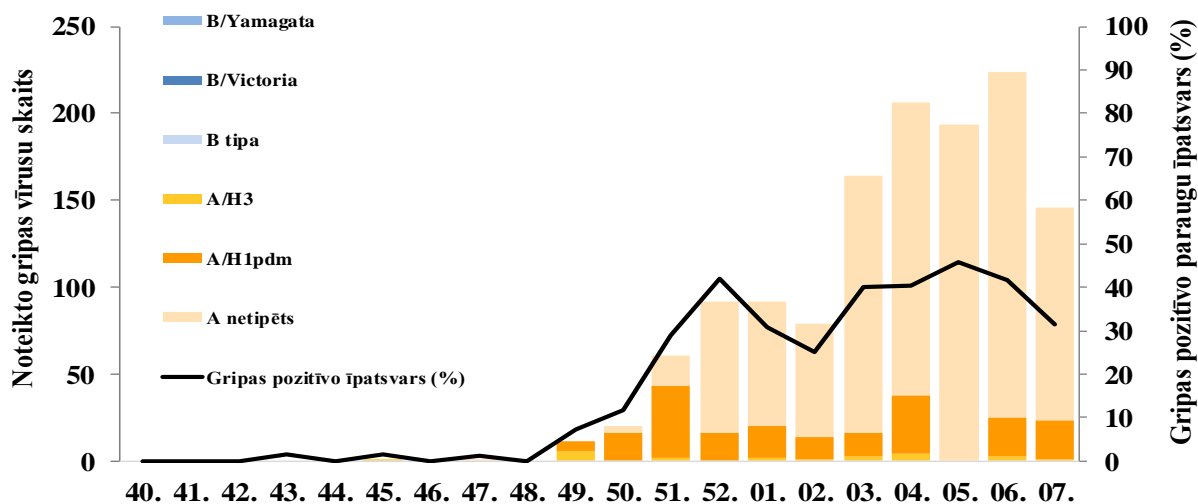
No citiem respiratoriem vīrusiem visvairāk noteikti respiratori sincitiālie vīrusi (19) un rinovīrusi (13), kā arī bija noteikti koronavīrusi (10), cilvēka metapneimovīrusi (8), adenovīrusi (4), bokavīrusi (4), enterovīrusi (2).

Nedēļas	Izmeklēto paraugu skaits	A gripa	B gripa	Paragripa I	Paragripa II	Paragripa III	Paragripa IV	RSV	Adenovīrusi	Rinovīrusi	hMPV	Bokavīrusi	Koronavīrusi	Enterovīrusi	Pozitīvo paraugu skaits	Pozitīvo paraugu īpatsvars (%)	Gripas pozitīvo īpatsvars (%)	RSV pozitīvo īpatsvars (%)
40.	31									10				5	15	48,4	0,0	0,0
41.	63								1	12		2	1	8	24	38,1	0,0	0,0
42.	43			1			2		1	9		2		4	19	44,2	0,0	0,0
43.	66	1			2		1	2	10	16				5	37	56,1	1,5	3
44.	65						2		11	8	1	7		6	35	53,8	0,0	0
45.	64	1						3	3	10		3	1	4	25	39,1	1,6	4,7
46.	60					1	2		7	12		2	1	2	27	45,0	0,0	0
47.	91	1					2	1	10	11			1	6	32	35,2	1,1	1,1
48.	84				1		3	4	6	11		6	3	4	38	45,2	0,0	4,8
49.	150	11				2	4	13	15	16	3	6	3	6	79	52,7	7,3	8,7
50.	173	20		1		1		14	13	16	2	5	5	5	82	47,4	11,6	8,1
51.	212	61		1				11	16	13	4	9	9	9	133	62,7	28,8	5,2
52.	219	92						8	2	9			1		112	51,1	42,0	3,7
01.	300	92		1		1	2	15	8	9	5	2	5	6	146	48,7	30,7	5
02.	315	79			1	1	1	7	14	3	7	6	8	2	129	41,0	25,1	2,2
03.	417	167						17	8	9	5	4	2	5	217	52,0	40,0	4,1
04.	512	206			1			20	15	12	6	5	7	3	272	53,1	40,2	3,9
05.	425	194						16	12	6	8	7	2	2	245	57,6	45,6	3,8
06.	539	224						19	7	9	6	3	7	1	275	51,0	41,6	3,5
07.	462	146						19	4	13	8	4	10	2	206	44,6	31,6	4,1
Kopā	4291	1295	0	4	5	6	19	169	163	214	55	73	66	85	2154	50,2	30,2	3,9

2019. gada 7. nedēļā saņemta informācija no VSIA “Paula Stradiņa Klīniskā universitātes slimnīca” (PSKUS) par 84 laboratoriski izmeklētiem paraugiem uz gripas vīrusiem, no tiem 28 (33,3%) paraugos noteikti *A* tipa gripas vīrusi. Kopš 2019. gada 3. nedēļas PSKUS bija noteikti 109 *A* tipa gripas vīrusi.

Gripas vīrusu tipēšana

Kopš sezonas sākuma SIA RAKUS NRL bija noteikti 1295 *A* tipa gripas vīrusi, no tiem 224 gadījumos bija noteikti gripas vīrusu apakštīpi: 201 (89,7%) *A/H1pdm* un 23 (10,3%) *A/H3*.

Gripas vīrusu celmu identifikācija

Veicot antigēnisko raksturojumu 55 *A tipa* gripas vīrusiem, 52 *A/H1pdm* raksturoti kā *A/Michigan/45/2015(H1N1)pdm09*-līdzīgs vīruss, divi *A/H3* raksturoti kā *A/Singapore/INFIMN-16-0019/2016(H3N2)*-līdzīgs vīruss un viens *A/H3* raksturots kā *A/Switzerland/8060/2017(H3N2)*-līdzīgs vīruss. Pārsvārā visi raksturotie gripas vīrusi pēc antigēniskām īpašībām atbilst gripas vīrusu komponentiem, kuri tika izmantoti vakcīnas ražošanā 2018.–2019. gada gripas sezonai Ziemeļu puslodē.

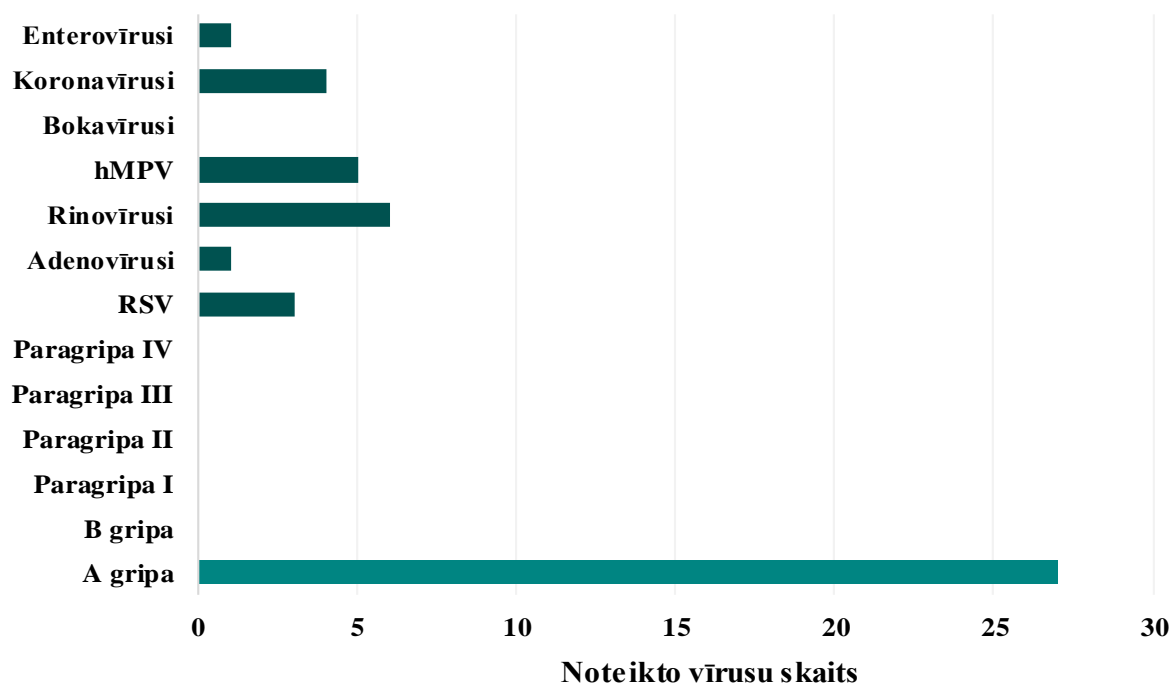
Gripas vīrusu antiģeniskais raksturojums	Skaitis
<i>A/Michigan/45/2015(H1N1)pdm09</i> -līdzīgs vīruss	52
<i>A/Singapore/INFIMN-16-0019/2016(H3N2)</i> -līdzīgs vīruss	2
<i>A/Switzerland/8060/2017(H3N2)</i> -līdzīgs vīruss	1
Kopā	55

Laboratoriskie izmeklējumi gripas monitoringa tīkla ietvaros

No 29 Rīgas pilsētas ģimenes ārstu praksēm, kas piedalās gripas un citu AAEI monitoringā, 10 ģimenes ārsti veic pacientu izmeklēšanu elpceļu infekciju izraisītāju noteikšanai.

2019. gada 7. nedēļā sešās ģimenes ārstu praksēs tika izmeklēti 14 pacienti, noteikti četri *A tipa* gripa vīrusi, kā arī cilvēka metapneimovīrusi (3), koronavīrusi (3), respiratori sincitiālie vīrusi (2) un rinovīrusi (2). Vienā gadījumā pacientam bija noteikti divi dažādi koronavīrusu apakštipi.

Kopš 2019. gada 3. nedēļas gripas monitoringa tīklā kopā bija izmeklēti 59 klīniskie paraugi, no tiem 26 (44%) gadījumos noteikti *A tipa* gripas vīrusi (16 – *A/H1pdm* un trīs – *A/H3*). No citiem respiratoriem vīrusiem noteikti rinovīrusi (6), cilvēka metapneimovīrusi (5), koronavīrusi (4), respiratori sincitiālie vīrusi (3), adenovīruss (1) un enterovīruss (1).

Secinājumi par gripas epidemioloģisko situāciju Latvijā

2019. gada 7. nedēļā gripas intensitāte salīdzinājumā ar iepriekšējās nedēļas vidējo rādītāju samazinājusies par 25,8%, vidēji reģistrēti 269,4 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem.

Joprojām Latvijā reģistrēta plaša gripas izplatība. Visās monitoringā iekļautajās administratīvajās teritorijās, izņemot Jēkabpili, gripas intensitāte bija augstāka par 100 gadījumiem uz 100 000 iedzīvotājiem. Visaugstākā gripas intensitāte reģistrēta Rēzeknē, Valmierā un Gulbenes novadā.

Salīdzinājumā ar iepriekšējo nedēļu samazinājies arī vērsušos ģimenes ārstu praksēs pacientu skaits AA EI un pneimonijas gadījumos. Visaugstākā saslimstība ar gripu, AA EI un pneimoniju reģistrēta bērniem 0–4 un 5–14 gadu vecuma grupā.

Salīdzinājumā ar iepriekšējo nedēļu hospitalizēto pacientu skaits ar diagnozi *gripa* samazinājies par 16,1%, savukārt stacionēto pacientu skaits ar diagnozi *gripas izraisīta pneimonija* bijis līdzīgs iepriekšējās nedēļas pacientu skaitam. Kopā bija hospitalizēti 225 pacienti, no tiem 35% (79) bija ar diagnozi *gripas izraisīta pneimonija*.

Vispārējās izglītības iestāžu apmeklējums palielinājies par 2,9% (87,8%) un pirmsskolas izglītības iestāžu apmeklējums par 5,2% (69,4%).

SIA RAKUS NRL samazinājies izmeklēto paraugu skaits un gripas vīrusu pozitīvo paraugu īpatsvars – 31,6%. Kopš sezonas sākuma laboratorijā bija noteikti 1295 gripas vīrusi, visi *A tipa*. Galvenokārt bija noteikts *A/H1pdm09* apakštips.

Secinājumi par gripas epidemioloģisko situāciju Eiropas reģionā

Eiropas reģionā par augstu gripas intensitāti informēja astoņas valstis. Plaša gripas izplatība bija reģistrēta 37 Eiropas reģiona valstīs, tai skaitā arī Latvijā.

Pārsvārā Eiropas reģionā cirkulē *A tipa* gripas vīrusi, savukārt *B tipa* gripas vīrusi tika noteikti mazāk nekā 1% gadījumu. Galvenokārt Eiropas reģiona valstīs noteikts *A/H1N1pdm09*, taču dažās valstīs dominē *A/H3N2*.

Pēdējo nedēļu laikā atsevišķas Eiropas Savienības valstis informē par paaugstinātu mirstību 15–64 gadu vecuma grupā un vecāka gadagājuma cilvēku vidū (virs 65 gadiem).

Lielākā daļa līdz šim raksturoto *A/H1N1pdm09* vīrusu pēc antigēniskā raksturojuma ir līdzīgi vakcīnu sastāvā iekļautajam *A/H1N1pdm09* komponentam. Eiropas slimību kontroles centrs (ECDC) iesaka valstīm turpināt pretgripas vakcinācijas veicināšanu.

Cirkulējošie gripas vīrusi ir jutīgi pret neiraminidāzes inhibitoriem, tāpēc ECDC uzsver agrīnu antivirālo medikamentu izmantošanas svarīgumu gripas ārstēšanā un profilaksē.

PVO Eiropas reģiona gripas uzraudzības tīkla *FluNewsEurope* dati

<http://flunewseurope.org/>

Eiropas reģionā par augstu gripas intensitāti informēja astoņas valstis – Francija, Vācija, Ungārija, Rumānija, Serbija, Albānija, Grieķija un Malta, par vidēju gripas intensitāti ziņoja 26 valstis un par zemu intensitāti ziņoja 12 valstis.

No 49 valstīm, kuras ziņoja par ģeogrāfisko izplatību, 37 valstis (t.sk. Latvija) informēja par plašu gripas izplatību, piecas par reģionālo izplatību, trīs par lokālo izplatību, trīs par sporādisko izplatību un viena valsts ziņoja, ka gripas aktivitāte netika novērota.

Uzraudzības tīklā noteikto gripas vīrusu raksturošana

Gripas vīrusi bija noteikti 53% gadījumos no visiem izmeklētajiem paraugiem un salīdzinājumā ar iepriekšējo nedēļu gripas pozitīvo paraugu īpatsvars nedaudz samazinājies (par 2%). Tīkla ietvaros galvenokārt bija noteikti *A tipa* gripas vīrusi, no tiem nedaudz biežāk bija noteikts *A/H1N1pdm09* nekā *A/H3N2* apakštips.

Kopš sezonas sākuma (2018. gada 40. nedēļa) gripas uzraudzības tīkla ietvaros biežāk noteikti *A tipa* gripas vīrusi (98,9%), no tiem 58,2% gadījumos bija noteikts *A/H1N1pdm09* un 41,8% gadījumos – *A/H3N2*.

Uzraudzības tīklā noteikto gripas vīrusu raksturošana

Vīrusa tips un apakštīps	2019. gada 6. nedēļa		2018.–2019. gada sezona kopā	
	skaits	% ^a	skaits	% ^a
<i>A tipa</i> gripas vīrusi	2 193	99,3	12 660	98,9
<i>A(H1N1)pdm09</i>	909	58,8	5 454	58,2
<i>A(H3N2)</i>	636	41,2	3 924	41,8
<i>A netipēts</i>	648	-	3 282	-
<i>B tipa</i> gripas vīrusi	16	0,7	136	1,1
<i>B/Victoria</i> līnija	0	0,0	8	17,4
<i>B/Yamagata</i> līnija	5	100,0	38	82,6
Nav noteikta līnija	11	-	90	-
Noteikts kopā (Izmeklēts kopā)	2 209 (4 181)	52,8	127 96 (33 840)	37,8

^a *A* un *B tipa* vīrusiem saucējs ir kopējais noteikto gripas vīrusu skaits; *A tipa* gripas vīrusu apakštipiem saucējs ir kopējais tipēto *A tipa* gripas vīrusu skaits; *B tipa* gripas vīrusu celmiem saucējs ir kopējais raksturoto *B tipa* gripas vīrusu skaits

Ārpus gripas uzraudzības tīkla noteikto vīrusu raksturošana

Ārpus uzraudzības tīkla bija noteikti 17 630 gripas vīrusi, galvenokārt bija noteikti *A tipa* gripas vīrusi (99,6%).

Kopš sezonas sākuma (2018. gada 40. nedēļa) gripas uzraudzības tīkla ietvaros biežāk noteikti *A tipa* gripas vīrusi (99,0%), no tiem biežāk bija noteikts *A/H1N1pdm09* (66,0%) nekā *A/H3N2* (34,0%).

Vīrusa tips un apakštīps	2019. gada 6. nedēļa		2018.–2019. gada sezona kopā	
	skaits	% ^a	skaits	% ^a
<i>A tipa</i> gripas vīrusi	175 559	99,6	86 750	99,0
<i>A(H1N1)pdm09</i>	3 718	63,9	19 809	66,0
<i>A(H3N2)</i>	2 103	36,1	10 220	34,0
<i>A netipēts</i>	11 738	-	56 721	-
<i>B tipa</i> gripas vīrusi	71	0,4	836	1,0
<i>B/Victoria</i> līnija	-	-	15	46,9
<i>B/Yamagata</i> līnija	-	-	17	53,1
Nav noteikta līnija	71	-	804	-
Noteikts kopā (Izmeklēts kopā)	17 630 (45 090)	-	87 586 (430 029)	-

^a *A* un *B tipa* vīrusiem saucējs ir kopējais noteikto gripas vīrusu skaits; *A tipa* gripas vīrusu apakštipiem saucējs ir kopējais tipēto *A tipa* gripas vīrusu skaits; *B tipa* gripas vīrusu celmiem saucējs ir kopējais raksturoto *B tipa* gripas vīrusu skaits

Gripas vīrusu filoģenētiskais raksturojums

Gripas vīrusu filoģenētiskais raksturojums regulāri tiek veikts, lai novērtētu cirkulējošo gripas vīrusu līdzību ar vakcīnas sastāvā esošiem gripas vīrusu komponentiem.

Kopš 2018. gada 40. nedēļas bija apkopoti dati par ģenētiskajām grupām 1 201 gripas vīrusam.

Filoģenētiskā grupa	Noteikto vīrusu skaits
<i>A/H1N1pdm09 A/Michigan/45/2015</i> (apakšgrupa 6B.1) ^a	707
<i>A/H3 A/Alsace/1746/2018</i> (apakšgrupa 3C.2a1b)	301
<i>A/H3 A/ Switzerland/8060/2017</i> (apakšgrupa 3C.2a2) ^b	32

<i>A/H3 A/Coted'Ivoire/544/2016</i> (apakšgrupa 3C.2a3)	14
<i>A/H3 A/England/538/2018</i> (3C.3a)	63
<i>A/H3 A/Singapore/16-0019-2016</i> (apakšgrupa 3c.2a1) ^d	37
Filoģenētiskā grupa	Noteikto vīrusu skaits
<i>A/H3 A/Hong Kong/4801/2014</i> (apakšgrupa 3c.2a)	1
<i>A/H3</i> pieder pie apakšgrupas, kura nav iekļauta šajā sarakstā	3
<i>A/H3N2</i> nepieder ne pie vienas ģenētiskas grupas	26
<i>B/Vic</i> līnija <i>B/Brisbane/60/2008</i> (1A apakšgrupa)	2
<i>B/Vic</i> līnijas <i>B/Colorado/06/2017</i> (1A apakšgrupa)	2
<i>B/Vic</i> līnijas <i>B/Hong Kong/269/2017</i> (1A apakšgrupa)	3
<i>B/Vic</i> līnijas nepieder ne pie vienas ģenētiskas grupas	1
<i>B/Yamagata</i> līnijas <i>B/Phuket/3073/2013</i> ^c	9
Kopā	1201

^a Vakcīnas komponents Ziemeļu (2018.–2019. gada sezonai) un Dienvidu (2019. gada sezonai) puslodei

^b Vakcīnas komponents Dienvidu puslodei 2019. gada sezonai

^c Četrus komponentu vakcīnas sastāvā Ziemeļu puslodei (2018.–2019. gada sezonai) un Dienvidu (2019. gada sezonai) puslodei

^d Vakcīnas komponents Ziemeļu (2018.–2019. gada sezonai)

Gripas vīrusu jutība pret antivirāliem medikamentiem

Kopš sezonas sākuma uz jutību pret neiraminidāzes inhibitoriem (oseltamivir un zanamivir) testēti 966 gripas vīrusi (649 – *A/H1N1pdm09*, 304 – *A/H3N2* un 13 – *B tipa* gripas vīrusi). Noteikti trīs *A/H1N1pdm09* un viens *A/H3N2* ar samazināto jutību pret oseltamiviru, kā arī viens *B tipa* gripas vīruss ar samazināto jutību pret zanamiviru.

Par smagu gripas izraisīto saslimšanu uzraudzību

No 20 valstīm, kuras ziņo par hospitalizētiem pacientiem, kuriem laboratoriski apstiprināta gripa, saņemta informācija par 512 (5. nedēļā – 488) stacionētiem pacientiem intensīvās terapijas nodaļās (ITN) un 320 (5. nedēļā – 566) pacientiem citās slimnīcu nodaļās. 2019. gada 6. nedēļā salīdzinājumā ar iepriekšējo nedēļu ITN palielinājies hospitalizēto pacientu skaits, savukārt citās slimnīcu nodaļās bija novērots stacionēto pacientu skaita samazinājums. Pārsvārā pacientiem bija noteikta *A tipa* gripa. Kopš sezonas sākuma hospitalizētiem pacientiem biežāk bija noteikts *A/H1N1pdm09*.

Kopējās mirstības uzraudzība EuroMOMO projekta ietvaros

<http://www.euromomo.eu/>

2019. gada 6. nedēļā 24 Eiropas Savienības un Eiropas Ekonomiskās zonas valstis projekta EuroMOMO (*European Monitoring of Excess Mortality for Public Health Action*), ietvaros sniedza informāciju par kopējās mirstības iknedēļas rādītājiem. Dažas valstis informēja, ka bija pārsniegti kopējās sagaidāmās mirstības rādītāji 15–64 gadu vecuma grupā un vecāka gadagājuma cilvēku vidū (virs 65 gadiem).

Gripas un citu akūto augšējo elpceļu infekciju izplatība pasaulē PVO globālā tīkla informācija 18.02.2019.

https://www.who.int/influenza/surveillance_monitoring/updates/latest_update_GIP_surveillance/en/

Gripas aktivitāte Ziemeļu puslodes mērenā klimata joslas valstīs turpināja pieaugt. Visā pasaulē galvenokārt tika noteikti *A tipa* gripas vīrusi.

- Ziemeļamerikā turpināja ziņot par gripas aktivitāti, pārsvarā bija noteikts *A/H1N1pdm09*.
- Eiropā gripas aktivitāte turpina palielināties un vairākās reģiona valstīs bija pārsniegts epidēmijas līmenis. Eiropas reģionā cirkulē gan *A/H1N1pdm09*, gan *A/H3N2*.
- Ziemeļāfrikā strauji palielinājies *A/H1N1pdm09* gripas vīrusu pozitīvo paraugu īpatsvars.
- Rietumāzijā gripas aktivitātes pieaugums novērots Kiprā, Izraēlā, Jordānijā, Libānā, savukārt lielākajā daļā Arābijas pussalas valstīs bija sasniegta maksimāla gripas intensitāte.
- Austrumāzijā bija sasniegta maksimāla gripas intensitāte, galvenokārt noteikts *A/H1N1pdm09*.
- Dienvidāzijā saglabājas augsts gripas pozitīvo paraugu īpatsvars. Irānā gripas aktivitāte samazinājās, galvenokārt bija noteikts *A/H3N2*.
- Dienvidu puslodes mērenā klimata joslas valstīs gripas aktivitāte saglabājās starp-sezonu līmenī, izņemot dažus Austrālijas reģionus.

Nacionālie gripas centri (NIC) un citas nacionālās gripas laboratorijas no 111 valstīm, reģioniem vai teritorijām ziņoja FluNet par laika periodu no 2019. gada 21. janvāra līdz 3. februārim (2019. gada 15. februāra dati). PVO GISRS laboratorijās izmeklēti vairāk kā 213 440 paraugi, no tiem 69 007 bija pozitīvi uz gripas vīrusiem, no kuriem 67 733 (98,2%) noteikti *A tipa* un 1 274 (1,8%) *B tipa* gripas vīruss. No *A tipa* gripas vīrusiem 25 052 (72,0%) bija tipēti kā *A/H1N1pdm09* un 9 734 (28,0%) kā *A/H3N2*. No raksturotajiem *B tipa* gripas vīrusiem 83 (27,8%) piederēja *B-Victoria* līnijai un 216 (72,2%) *B-Yamagata* līnijai.

PVO rekomendētais vakcīnas sastāvs 2018.–2019. gada sezonā Ziemeļu puslodē

http://www.who.int/influenza/vaccines/virus/recommendations/2018_19_north/en/

Saskaņā ar PVO rekomendācijām 2018.–2019. gada sezonai Ziemeļu puslodē trīs-komponentu gripas vakcīnas sastāvā ir iekļauti šādi gripas vīrusu antigēni:

- *A/Michigan/45/2015 (H1N1)pdm09-līdzīgs*
- *A/Singapore/INFIMH-16-0019/2016 (H3N2)-līdzīgs**
- *B/Colorado/06/2017- līdzīgs (B-Victoria/2/87 līnija)**

Četru-komponentu gripas vakcīnas sastāvā 2018.–2019. gada sezonai Ziemeļu puslodē papildu trīs minētajiem komponentiem kā ceturtais ir iekļauts *B tipa* gripas vīrusu antigēns no *B/Yamagata* līnijas:

- *B/Phuket/3073/2013-līdzīgs (B/Yamagata/16/88 līnija)*

* 2018.–2019. gada sezonas gripas vakcīnas sastāvā divi komponenti ir atšķirīgi no 2017.–2018. gada sezonas vakcīnas komponentiem;

A/Hong Kong/4801/2014 (H3N2)-līdzīgs vīruss tika aizvietots ar *A/Singapore/INFIMH-16-0019/2016(H3N2)-līdzīgu* vīrusu, savukārt

B/Brisbane/60/2008-līdzīgs vīruss tika aizvietots ar *B/Colorado/06/2017-līdzīgu* vīrusu (*B/Victoria/2/87 līnija*).

PVO rekomendētais vakcīnas sastāvs 2019. gada sezonai Dienvidu puslodē

http://www.who.int/influenza/vaccines/virus/recommendations/2019_south/en/

Trīs-komponentu vakcīnas sastāvā 2019. gada sezonai Dienvidu puslodē PVO rekomendē iekļaut šādu vīrusu antigēnus:

- *A/Michigan/45/2015 (H1N1)pdm09-līdzīgs*
- *A/Switzerland/8060/2017 (H3N2)-līdzīgs;*
- *B/Colorado/06/2017-līdzīgs (B/Victoria/2/87 līnija)*

Četru-komponentu vakcīnas sastāvā 2019. gada sezonai Dienvidu puslodē papildu trīs minētajiem kā ceturto komponentu PVO rekomendē iekļaut *B tipa* gripas vīrusu antigēnu:

• ***B/Phuket/3073/2013-līdzīgs (B/Yamagata/16/88 līnija)***

Materiālu sagatavoja: SLIMĪBU PROFILAKSES UN KONTROLES CENTRA Infekcijas slimību riska analīzes un profilakses departamenta Infekcijas slimību uzraudzības un imunizācijas nodaļas epidemioloģe Oksana Martiņuka, piedaloties epidemioloģei Rainai Nikiforovai.

2018.–2019. gada AAEI un gripas monitoringa 2019. gada 6. nedēļā datus sniedza:

- 66 primārās veselības aprūpes ārsti (reģistrēto pacientu skaits bija 102 467 – 5,3% no Latvijas iedzīvotāju skaita)
- 11 stacionārās ārstniecības iestādes
- 39 vispārējās izglītības iestādes
- 35 pirmsskolas izglītības iestādes

Izmantoti SIA „Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīca” (RAKUS) Nacionālā mikrobioloģijas references laboratorijas (NRL) un VSIA “Paula Stradiņa Klīniskā universitātes slimnīca” laboratorijas dati.

Pateicamies visiem monitoringa dalībniekiem par savlaicīgi un precīzi sniegtu informāciju.

Datu pārpublicēšana un citēšana – atsauce uz Slimību profilakses un kontroles centra “Epidemioloģijas biļetenu” ir obligāta.